

Cohousing

Begin van een woonrevolutie?

Auteur Koen Vandepopuliere

Cohousing is in België een nog vrij onbekend fenomeen. Het is een alternatieve woonvorm waarbij een groep mensen in verschillende woningen huizen maar tegelijk van enkele gemeenschappelijke voorzieningen gebruik maken: een centrale ontmoetingsruimte, grote tuin, enzovoorts. Het eerste cohousing-nieuwbouwproject van België staat er sinds 2011, in de rand van Gent. En het is er een die dromen doet.

⋮ *De kans is groot dat mensen mekaar af en toe ontmoeten.*

Negen kilometer van centrum Gent bevindt zich Vinderhoute. Daar bevindt zich een van de eerste cohousingprojecten van België. Op weg erheen zie ik hoe alles landelijker wordt: steeds meer weiden, koeien, bomen, steeds kleinere woonkernen. Op mijn bestemming aangekomen, zie ik een groepje witte huizen rond een groot, houten paviljoen vol glas. Op de donkere daken van verschillende huizen liggen al even donkere zonnepanelen te glimmen in de zon.

ik samen met mijn partner een huisje in een arbeiderscité in hartje Gent,” vertelt ze. “We hadden daar een heel goed contact met onze burens. Op het verkeersarme straatje tussen onze huizen dronken we samen aperitief. We klopten vaak bij mekaar aan, om iets te lenen. Toen we een huis wilden bouwen, wilden we iets in dezelfde lijn. Uiteindelijk vonden we enkele gelijkgestemde mensen en creëerden de infrastructuur op deze site.”

Een groot voordeel van cohousing is dat je heel veel kan delen.

Door de stilte heen hoor ik een vogel- een uil, vermoed ik. En er is een locatie vóór die gebouwen waar alle auto's kunnen staan, op waterdoorlatende tegels. Daar staat ook een laadpaal voor twee elektrische, gemeenschappelijke auto's, die de bewoners met elkaar delen. Zelfs de brievenbussen aan de ingang van het terrein zijn gegroepeerd. In het paviljoen, met terrasje ervoor, zitten een tiental kinderen aan een tafel op blauwe, gele en rode stoelen. Een man, die op dat moment voor hen zorgt, wandelt af en toe rond de tafel. Ik stap uit mijn auto en wandel over een voetbal- en basketbalpleintje naar het paviljoen waar één van de bewoonsters op me wacht om wat meer te vertellen over deze bijzondere locatie. Opnieuw hoor ik, in de verte, vogels: een gans en een kraai. Eef Tanghe vindt me, en wijst me de weg in het paviljoen. Daarbij passeer ik enkele kratten met daarin biogroenten, daar afgeleverd via een Voedselteam. Even later zitten we aan een massief houten tafel in een grote ruimte. Iemand is in de ruime, professionele keuken nog wat aan het opruimen. De kinderen zijn intussen een verdieping hoger gegaan en kijken samen TV.

Het begin: arbeiderscitéetje

Eef Tanghe groeide op in een woning zoals we die allemaal kennen: een huis met tuin voor haar ouders en hun kinderen. “Later huurde

Privé versus collectief

Cohousing is in België vrij nieuw. Vinderhoute is zelfs het eerste nieuwbouwproject ooit, meldt Eef. “Het principe is dat je samen met anderen een stuk grond of een pand koopt. Er is een gemeenschappelijk paviljoen. Voor het overige heeft iedereen een eigen woning met eigen badkamer, keuken,... zodat er veel privacy is. Hier in Vinderhoute zijn er 18 passief- of laagenergiewoningen met elk een privétuintje. Daarin huizen 32 volwassenen en 30 kinderen. Voor de andere zaken dan de privéwoning annex tuintje beslist de groep onder mekaar wat ze gemeenschappelijk willen en wat niet. Zo zijn er hier in Vinderhoute sommigen die geen eigen wasmachine hebben, maar samen een toestel delen. In het paviljoen, van 340 vierkante meter, is er een bureauruimte waar mensen samen kunnen werken. De bewonersgemeenschap heeft ook besloten een repetitieruimte te creëren waar zij die muziek willen maken, kunnen repeteren. Er is een kleine fitnessruimte, een speelruimte voor de kinderen en een grote, gemeenschappelijke tuin waar kinderen op een klimrek klauteren. En er zijn twee logeerkamers voor vier personen. Voorts kan elk van ons de zaal waar we nu zitten één keer per jaar gebruiken voor privédoeleinden. Sommigen organiseren hier een familiefeest – de keuken is geschikt om voor grote groepen te koken. Soms gebruikt iemand het voor een verjaardagsfeest, of

laat er een bijeenkomst doorgaan van de fanfare waarvan hij lid is. Wie het gebouw meer dan eenmaal per jaar voor zichzelf wil, kan met iemand anders overeenkomen diens beurt over te nemen.”

Sociaal leven

De site is zo ingericht dat de kans groot is dat mensen mekaar af en toe ontmoeten op de wandel- of fietspaden. Er zijn ook verschillende teams: groepjes bewoners die een taak voor hun rekening nemen. Allen kiezen vrij van hoeveel teams ze lid zijn. Zo is er een klusjesteam: mensen die eenmaal per maand, tijdens een klusdag, taken uitvoeren genre onderhouden van de gemeenschappelijke tuin, snoeien van bomen en struiken, uitvoeren van herstellingen aan het paviljoen, kuisen van de dakgoot,... Een ander team organiseert liever sociale activiteiten voor de bewoners. Ze geven bijvoorbeeld om de twee weken, op donderdagavond, fitnessoefeningen. Of ze geven EHBO-lessen, organiseren voor de kinderen een etentje naar aanleiding van het Sinterklaasfeest,... Tevens is er een keukenteam dat zorgt dat er voldoende voorraden zijn om de keuken goed te doen draaien, dat de keuken proper houdt en ervoor zorgt dat het groepskoken vlot verloopt. Want tweemaal per week, ook, hebben de bewoners kans samen te eten in het paviljoen -of een pakketje daar bereide maaltijd mee naar huis te nemen. Ze schrijven zich op voorhand in. Vier andere bewoners doen dan dienst als respectievelijk kok, hulpkok, of zijn een van de twee afwassers. Wie daaraan deelneemt, wordt wel verondersteld éénmaal per maand één van die vier taken op zich te nemen. “Als je iemand wil opzoeken, ga je naar het paviljoen. Misschien zie je daar wel iemand om een kopje koffie mee te drinken. En daarom komen we zelden bij mekaar over de vloer,” vertelt Eef.

Delen met de glimlach

Bij cohousing is er veel mogelijkheid tot sociaal contact. Soms is die zelfs noodzakelijk. Zo is er één keer per maand een algemene vergadering, en ook komt elk team één keer per maand samen. “We maken vaak afspraken”, verduidelijkt Eef. “Dan overleggen we hoe we bepaalde zaken aanpakken. Bijvoorbeeld: welke gemeenschappelijke investeringen gaan we doen? Zo overleggen we of we een zwembad zullen aanleggen. En soms kopen we samen gemeenschappelijk speelgoed voor de kinderen.”

Cohousing is niet voor iedereen geschikt.

Een groot voordeel van cohousing is inderdaad dat je heel veel kan delen. Dan moet je minder aankopen, wat beter is voor het milieu en goedkoper bovendien. Eef: “Zo delen we een grasmachine. Of kleine dingen, zoals een wafelijzer. Of nog: ik verwacht nu mijn eerste kind, en burens bieden me spontaan allerlei spulletjes aan: een buggy, zwangerschapskledij, kinderfietsen,... We zijn geneigd mekaar te helpen. Als bijvoorbeeld iemand ziek is, dan springt iemand anders in in zijn of haar team om diens taken over te nemen. Of biedt die aan om boodschappen voor je te doen, zodat je het huis niet uit moet.”

Water bij de wijn

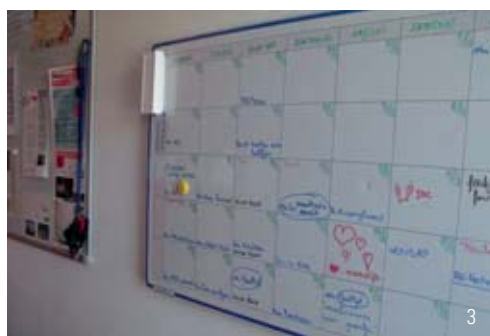
Cohousing is niet voor iedereen geschikt, stelt Eef. “Je moet water bij de wijn kunnen doen: compromissen maken met andere bewoners. Dat houdt ook in dat je geen onbeperkte vrijheid hebt wat je doet met je huis: welke buitenverlichting je ervoor gebruikt, in welke kleur je de gevels verft,... Wie wat dat betreft toch de volle vrijheid wil, koopt best een traditionele woning.” Tevens waarschuwt ze dat een concept zoals dat in Vinderhout niet minder geld vergt dan de traditionele aankoop van een woning. “Het kost evenveel. Ons huis is compacter, maar daar tegenover staat onder meer dat we mee eigenaar zijn van de gemeenschappelijke delen en er mee van kunnen genieten. Met het bouwbudget dat ik hier heb gebruikt, had ik zonder cohousing nooit over zo'n grote feestzaal kunnen beschikken, over zo'n grote gemeenschappelijke tuin, over een muziekruimte, voetbalplein, enzovoorts.” ...en de sociale en ecologische voordelen? Die krijg je er gratis bij.

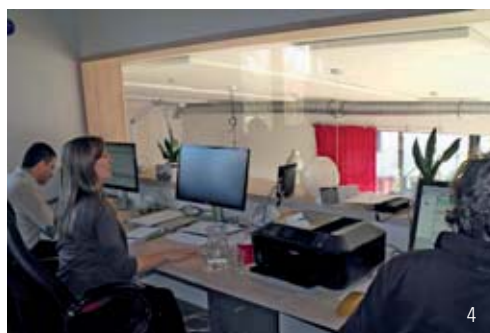
1

2

3

4

- 1: Soms is in groep naar TV kijken zoveel leuker...
- 2: Er is een gemeenschappelijk paviljoen. Voor het overige heeft iedereen een eigen woning met eigen badkamer, keuken,...
- 3: Een bordje in het gemeenschappelijk paviljoen.
- 4: Sommigen zijn af en toe samen bezig aan hun beroepsbezigheden, in één lokaal.

